

Huisvesting

Huisvesting bestuurskantoor

Adres: Nassaulaan 43, 1815 GJ Alkmaar.

Algemeen

Het jaar kenmerkte zich door de aanwezigheid van het coronavirus SARS-CoV-2 dat de besmettelijke en soms dodelijke ziekte Covid-19 kan veroorzaken. Het betekende dat in 2021, evenals in 2020, vele geplande activiteiten geen doorgang konden vinden. Deze schuiven nu door naar 2022 in de hoop dat we dan weer enigszins normaal kunnen samenkomen bij lezingen, wandelingen, Pinksterdrie, Open Huis en Algemene Ledenvergadering, zoals we dat gewend waren.

De Algemene Ledenvergadering was gepland voor 13 april 2021 en is gehouden in een live stream vanuit de Remonstrantse Kerk. Evenals vorig jaar was voor de leden deze ALV thuis digitaal te volgen vanaf 19.30 uur met een live uitzending op de PC, laptop, smartphone of tablet via een link op onze website!

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestond in 2021 uit:

Carol Korringa, voorzitter, commissie Ruimte en commissie Puienprijs;

Klaas te Bos, plv. voorzitter, commissie Documentatie, commissie Lezingen en vertegenwoordiger van het bestuur bij Alkmaarders-op-de-Kaart en bij het Alkmaars Historisch Café;

Henk de Kruik, secretaris;

Lucas Zimmerman, penningmeester, commissie Kunst en Geschiedenis;

Ellen van der Hoeven, commissie Wandelingen;

Ruud Kersten, hoofd- en eindredacteur Oud-Alkmaar;

Rob Marijn, commissie Communicatie, ICT en Digitalisering;

Jos Stroomer, commissie Monumentenloods, commissie Pré-advies Welstand en commissie Pinksterdrie;

Financiën

Het jaar 2021 pakt, evenals in 2020, financieel anders uit dan verwacht. De corona-uitbraak is daar debet aan. Voor 2021 had de Historische Vereniging Alkmaar (HVA) echter begroot ervan uitgaande dat de meeste activiteiten doorgang konden vinden. Maar door het stil- of uitvallen van verenigingsactiviteiten kwamen de inkomsten en uitgaven er toch anders uit te zien dan bij de ALV was voorzien. Pinksterdrie is bijvoorbeeld niet doorgegaan en ook de afsluitende activiteiten van het project Truus Wijsmuller konden niet doorgaan.

De inkomsten van € 42.416,60 zijn hoger dan de uitgaven van € 38.982,51. Daardoor wordt het boekjaar 2021 afgesloten met een positief resultaat van € 3.434,09, wat € 8.026,09 meer is dan begroot. Dit resultaat is ten gunste van het vrij te besteden eigen vermogen van de HVA gebracht

Het vermogen van de HVA belooft per 31 december 2021 een bedrag € 213.677,81 en is daarmee € 7.985,04 lager dan het voorgaande jaar. Dit komt doordat de nog aanwezige middelen (€ 11.919,69) van het project Truus Wijsmuller in 2021 zijn overgedragen aan de Stichting Truus Wijsmuller-Meijer.

In het kader van de wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR), die vanaf medio 2021 van toepassing is, zijn acties ondernemen voor betere interne controle. Dit betreft voor de financiën de maandelijks controle van de bankafschriften door de voorzitter en de secretaris.

Ledenaantal

Het ledenaantal is in 2021 met 28 leden gestegen ten opzichte van 2020.

Per 31 december 2021 heeft de HVA 1493 leden.

Statuten / Huishoudelijk Reglement

In de loop van 2020 heeft het bestuur een wijziging van de statuten van de HVA voorbereid. Op 6 oktober 2020 heeft de Algemene Ledenvergadering met de wijziging van de statuten ingestemd. In november 2020 is de wijziging rechtsgeldig geworden. Die wijziging noopte ook het huishoudelijk reglement van onze vereniging in lijn met de statuten aan te passen. Het bestuur heeft ervoor gekozen een geheel nieuw huishoudelijk

reglement op te stellen en ter vaststelling aan de algemene vergadering voor te leggen. Het is een soort raamreglement geworden waarbij onderdelen (bv. taakomschrijving commissies, subsidiecriteria en – bedragen) verder in protocollen kunnen worden uitgewerkt. De vaststelling en wijziging van het huishoudelijk reglement is overeenkomstig de statuten een bevoegdheid van de algemene ledenvergadering van de HVA. Deze heeft met de wijzigingen op 13 april 2021 ingestemd en daarmee is het nieuwe reglement vastgesteld.

Activiteiten

Lezingen

In 2021 heeft als gevolg van de coronamaatregelen het bestuur in de Sociëteit aan het Varnebroek slechts de twee volgende lezingen kunnen organiseren:

5 oktober 2021: lezing door Bob Kiel over Leeghwater;

2 november 2021: lezing door Jaap de Graaf over de rivier De Die.

13 april 2021: in het kader van de online ALV in de Remonstrantse kerk konden de leden een livestream lezing volgen, verzorgd door Feyko Alkema, over zijn ervaringen als voorzitter van de HVA commissie pré adviezen met betrekking tot ontwikkelingen in de stedenbouw en renovatie in Alkmaar.

Alkmaars Historisch Cafe (AHC) en Stichting Alkmaarders op de Kaart

Het bestuur van de HVA werkt mee aan de activiteiten van deze twee instellingen.

In mei 2021 heeft Alkmaarders op de Kaart in het kader van het 75 jarig jubileum van de stedenband met Bath over dit onderwerp en initiatiefnemer Eli Prins een kaart gepubliceerd.

Het Alkmaars Historisch Café heeft – vanwege corona – ook maar twee fysieke lezingen kunnen organiseren:

14 oktober 2021: een lezing over de walvisvaart door Louwrens Hacquebord in de Grote kerk in De Rijk;

9 november 2021: een lezing over Allart van Everdingen door Christi Klinkert in het Stedelijk Museum Alkmaar.

Op 21 april 2021 heeft Leens Spaans voor het AHC een video-lezing verzorgd over Truus Wijsmuller

Documentatiegroep

De commissie bestaat uit Bert Muis, Bart van den Bosch, Bob van der Schaaf, Mart Hagenbeek, Wim Bonfrer, Kees Verlaan (vanaf juni 2021) en Klaas te Bos (bestuurslid en coördinator). De documentatiegroep is, binnen de beperkingen van de corona-maatregelen op dinsdagmiddagen aan het werk geweest in ons kantoor aan de Nassaulaan. De commissie is doorgegaan met het op orde brengen van het archief. Daarnaast hebben de leden ook thuisgewerkt aan het verzamelen van informatie. In de periode januari tot begin juni en vanaf medio november zijn ze niet op kantoor bijeen geweest. De commissie heeft ook in die perioden geen belangstellenden kunnen ontvangen die op zoek waren naar informatie. Wel zijn vele via de e-mail ontvangen vragen beantwoord en zijn er boeken verkocht via de website “het boekwinkeltje”.

Wandelingen

In april 2021 heeft deze commissie een wisseling van coördinator gehad. Netty Bleichrodt-Vegter is uit het bestuur getreden en Ellen van der Hoeven heeft deze commissie overgenomen. Het gidsenteam bestaat uit: Frank Elzas, Guus Breebaart, Jan Nachbar, Jan van Baar, Loes van der Meulen, Marlies Ten Berge, Mart Hagenbeek, Otto Magel, Peter de Rover en daar is in 2021 Kees Verlaan bij gekomen. Met op de achtergrond nog voormalige gids Bert Muis die een dankbare vraagbaak aan kennis is en die we mogen blijven raadplegen. Door Covid was het zoeken naar de mogelijkheden hoe we toch iets konden doen, na een heel jaar van stilliggen. Door wat organisatorische aanpassingen zijn we in de zomer weer gaan wandelen. Zo moesten mensen zich vooraf aanmelden via de website van de HVA. Alle wandeling zijn 2x georganiseerd om de opkomst te spreiden en doordat de eerste mogelijkheid telkens vrij snel was volgeboekt. Dit werkte goed.

In augustus hebben we een wandeling over de stadsvernieuwing van Wieger Bruin georganiseerd. Aansluitend op Open Monumentendag in september hebben we een wandeling over Gezondheidszorg door de tijd gehad. Met als afsluiter een wandeling met het thema Daken. Met elkaar hebben we toch een mooi jaar gedraaid.

Open Huis

Nadat Netty Bleichrodt-Vegter (bestuurslid en coördinator) in 2021 het bestuur heeft verlaten is er geen vaste coördinator meer. De bestuursleden zullen rouleren en de ontvangstgroep wordt aangevuld met leden van de

commissie Documentatie. Door de corona maatregelen is er alleen in oktober en november een Open Huis geweest. We ontvingen het bezoek op ons kantoor aan de Nassaulaan 43. Onze gasten komen om te praten over de geschiedenis van Alkmaar. Ons archief op zolder is daarbij zeer in trek. Soms gaan de vragen special over de straat of huis waarin zij wonen. Ook zijn er bezoekers die historische aanvullingen komen brengen in de vorm van teksten en foto's. Dan zijn er nog mensen die over ons gehoord of gelezen hebben en speciaal komen om lid te worden van de HVA.

Conclusie: Nassaulaan 43 is de huiskamer van de Historische Vereniging Alkmaar.

Pré advies Welstand

De commissie bestaat uit de volgende leden: Jos Stroomer (bestuurslid, voorzitter), Feyko Alkema, Anton Greijer, Mark Groot, Fred Hoek, Martien Verkerk, Henk de Visser en Lucas Zimmerman. De commissie heeft Michel Smit, architect, geboren in Alkmaar, nu woonachtig in Bergen, bereid gevonden de gelederen te versterken.

De commissie bespreekt de aanvragen van bouwplannen in de binnenstad, de schil om de binnenstad zoals Spoorbuurt en Emmakwartier en de historische toegangswegen als de Kanaaldijk en de Herenweg in Oudorp. Tevens worden plannen in de Schermer en Graft de Rijp behandeld. Van de bespreking wordt verslag gemaakt dat aan het college van Burgemeester en Wethouders wordt gestuurd. Een kopie van het verslag wordt aan de Commissie voor ruimtelijke kwaliteit meegestuurd. In het tijdschrift Oud Alkmaar worden de belangrijkste bouwaanvragen en het commentaar van de commissie daarop besproken.

De commissie vergaderde tweewekelijks op woensdagmiddag in ons kantoor aan de Nassaulaan. Corona dwong de commissie te besluiten de op- en aanmerkingen op de bouwplannen via e-mail aan de voorzitter te sturen. Het enthousiasme heeft daar niet onder geleden. Naar schatting heeft de commissie ongeveer 180 bouwprojecten beoordeeld en van advies voorzien.

Ruimte

De Commissie Ruimte heeft haar eerste volle jaar meegemaakt in 2021. We hebben gereageerd op de plannen voor Bloemwijk, Ringerskwartier, Oostwijk, particuliere vlonderterrassen in de zomer, de herinrichting van de Laar, overdekte winterterrassen aan het begin van de winter. Bij gebrek aan besprekingsmogelijkheden in coronatijd, hebben we ons vaak moeten beperken tot schriftelijke reacties.

In coronatijd hebben we veel tijd moeten besteden aan het bijeenrapen van informatie over de ontwikkelplannen in de gemeente Alkmaar. We merken dat individuele bouwplannen een eigen procedurelijn en -tempo volgen. De relatie tussen bouwprojecten en de omgeving is soms moeilijk te achterhalen. We blijven gericht op de consequenties van projecten voor de beleving van de historische stad en dorpen, en het aanzien en gebruik van de openbare ruimte.

De discussie over Bloemwijk leidde aanvankelijk tot (beeldscherm)overleg met enkele politieke partijen. We kregen hoop op een gedeeltelijk behoud van deze wijk. Ook hebben we ingesproken op de vergadering van de Raadscommissie Ruimte over het concept-bestemmingsplan. Tenslotte bleek alles tevergeefs. In september 2021 is het bestemmingsplan vastgesteld. De sloop van deze wijk is gaande. Onze ervaring met Bloemwijk blijkt ook in andere gemeenten herkenbaar te zijn: sloop en nieuwbouw in plaats van behoud door renovatie. We zijn eind 2021 begonnen aan enkele nieuwe projecten. Een van die projecten noemen we "Post 45" en het betreft het kritisch bekijken van erfgoed dat nu nog "jong" genoemd wordt. We kijken ook naar het erfgoed uit de periode rondom de jaren '20 van de vorige eeuw. We werken hiermee aan een manier om op tijd effectief invloed te kunnen uitoefenen.

Open Monumentendag

Het landelijke thema van Open Monumentendag 2021 was 'Mijn monument is jouw monument'. Een vrije vertaling van 'mi casa es su casa', met als achterliggende gedachte gastvrijheid voor iedereen. Sinds jaar en dag is de Grote Sint Laurenskerk het centrale punt voor Open Monumentendag. Daar zijn de kinderactiviteiten, daar is de informatiekraam van de Vakgroep Erfgoed Alkmaar én daar is de Historische markt. Die markt kon vorig jaar vanwege corona helaas niet doorgaan. Maar dit jaar was hij (voorzichtig) terug. Met een kleiner aantal kramen en uiteraard met inachtneming van alle coronamaatregelen. Ook de Historische Vereniging Alkmaar was daar aanwezig. Het leverde ons 10 nieuwe leden op. Open Monumentendag is voor veel mensen dé kans om het Alkmaarse erfgoed beter te leren kennen. Die geschiedenis is van ons allemaal.

Oud Alkmaar

Het jaar 2021 was het eerste jaar zonder de betreunde hoofdredacteur Joost Cox. In april tijdens de jaarvergadering werd Ruud Kersten als zijn opvolger benoemd maar feitelijk werd het decembernummer van 2020 al onder leiding van Kersten gemaakt. Jolanda Jansen trad in 2021 toe tot de redactie, Netty Bleichrodt nam afscheid en Gery Baars en Lisa Oskamp bleven.

De redactie van Oud Alkmaar heeft in 2021 drie nummers vervaardigd. Er was veel kopijaanbod, dat ook nog eens heel divers was. De redactie heeft de mogelijkheid, om naast de drie reguliere edities ook nog een themanummer uit te brengen, niet benut.

OA-1: Afscheid van Bloemwijk, Alkmaar en Bath verenigd door een straatorgeltje, Alkmaarders over hun band met geschiedenis, De strijd voor het vrouwenkiesrecht 1.

OA-2: Martinus Niele: verzetsman en burgemeester, Leeghwater: molenbouwer en polderaar, De jarige acrobaat in het Provenhuis van Geertruid Bijlevelt, Interview met Simone van der Vlugt over historisch onderzoek, Alkmaarder Bertje Doperwtje over zijn band met historie, Strijd voor het vrouwenkiesrecht 2.

OA-3: Van stadsbibrije tot archief bibliotheek, Wollebrant Geleynssen: van weesjongen tot VOC-commandeur, Alkmaarder Nancy de Jong over haar band met historie, De stad Alkmaar en haar overhalen, Strijd voor het vrouwenkiesrecht 3. Een artikel over de Puienprijs kon op het nippertje worden tegengehouden vanwege het niet doorgaan van de Puienprijsavond als gevolg van de Corona maatregelen.

Monumentenloods

De commissie bestaat uit de volgende leden: Jos Stroomer (voorzitter en bestuurslid), Harrie de Betu , Klaas te Bos, Henk Dogger, Frank Koot, Lucas Zimmerman. Henk Krabbedam heeft zijn werkzaamheden voor de loods beëindigd in verband met zijn pensioengerechtigde leeftijd. Wij hebben Henk bedankt voor zijn enorme inzet voor de loods.

De gemeente heeft ons laten weten de loods aan de Torenburg te willen verkopen. Ons is verzekerd dat wij aan de Edisonweg mogen blijven zitten, voorlopig tot en met 2025.

De commissie wil de doelstelling van de loods streng bewaken: een loods zijn voor bouwmaterialen, voor spullen die aard en nagelvast in huizen hebben gezeten. Spullen die dat niet zijn hebben we verkocht dan wel herplaatst. Wij hebben een bijzondere gevelsteen kunnen plaatsen in de gevel van de Remonstrantse kerk in de Fnidsen nummer 33.

Steeds meer mensen weten de monumentenloods te vinden. Mede naar aanleiding van de columns in ons Alkmaars huis aan huisblad en via mond tot mond reclame. Steeds meer klanten komen van buiten Alkmaar spullen brengen en kopen. De omzet van de verkopen stijgt, hetgeen kan worden gezien als een positieve ontwikkeling.

De loods is elke woensdag geopend van 10.00 tot 13.00 uur of op afspraak, tenzij anders aangegeven in verband met corona.

Oud Alkmaar prijs

De commissie die de Oud Alkmaar prijs toekent bestaat niet uit bestuursleden van de HVA, maar uit de ereleden van de HVA. Dat zijn, onder voorzitterschap van Guus Breebaart, Feyko Alkema, Magda van Amsterdam, Joop Beijer, Bert Muis, Leen Spaans en Piet Verhoeven. De prijs werd in 2021 uitgereikt aan John Ibink, als blijk van waardering voor zijn werk in de afgelopen jaren. En wel op 13 april in de Remonstrantse Kerk met inachtneming van de corona maatregelen. De uitreiking was via een livestream digitaal te volgen.

Puienprijs

De commissie bestaat uit de volgende leden: Carol Korringa (voorzitter en bestuurslid), Feyko Alkema, Mark Groot, Steven Kalverdijk, Henk Krabbedam, Jacqueline van Latum, Jos Stroomer, Anne Pauptit, Henk de Visser en Lucas Zimmerman. De puienprijs is sinds 2015 een tweejaarlijkse activiteit van de HVA. Dat betekent dat 2021 een jaar is waarin een prijsuitreiking zal zijn. De voorbereidingen zijn eind 2020 gestart en via beeldvergaderingen is een kandidatenlijst tot stand gekomen. Ook zijn de keuzes voor de prijswinnaars in de 4 categorieën gemaakt en voorgelegd aan het bestuur van de HVA. Het bestuur heeft ingestemd met de keuze van de Commissie maar vanwege de Corona maatregelen is de Puienprijs avond zelf niet doorgegaan.

Kunst & Geschiedenis

Met het vertrek van Netty Bleichrodt-Vegter als bestuurslid van de HVA was er geen bestuurslid meer lid van de commissie Kunst en Geschiedenis. Statutair moet de voorzitter van een commissie lid zijn van het HVA-bestuur. Lucas Zimmerman heeft de taak van voorzitter op zich genomen. De overige leden zijn: Feyko Alkema, Netty Bleichrodt-Vegter, Anneke Goddijn, Ellen van der Hoeven, John Ibink en Leen Spaans.

De commissie Kunst & Geschiedenis is in 2021 met drie projecten bezig geweest.

-- Demontage en opslag gevelmozaïek van Theo Mulder.

In 2020 werd duidelijk dat de Matthiasschool aan de Coornhertkade 105 gesloopt zou worden. Aan de gemeente is gevraagd wat de plannen zijn voor het marmeren mozaïekkunstwerk zonder titel van Theo Mulder. In een overleg met de wethouder op 4 februari is de afspraak gemaakt dat de gemeente het kunstwerk van de gevel laat verwijderen. Op 26 maart is het kunstwerk verwijderd en in de monumentenloods aan de Alexander Flemingstraat opgeslagen.

-- Grote Kerk Raam van de Grote kerk.

Over het project van het Grote Kerk Raam heeft de commissie het HVA-bestuur van advies gediend. Daarbij zijn de meningsverschillen over de kunstzinnige uiting niet tot een vergelijk gekomen. Wel is de commissie van mening dat het historische uiterlijk van de kerk niet aangetast dient te worden. In een nadere uitleg door het bestuur van de Grote Kerk en het Grote Kerk Raam is verteld welke weg is gevolgd bij de keuze voor het kunstwerk en de technische oplossing voor het plaatsen en het beschermen van het kunstwerk. Eind van het jaar zou met een proefopstelling de mogelijke technische oplossingen voor het beschermende glas worden getoond. Daarvoor zijn het HVA-bestuur en de leden van de Commissie Kunst & Geschiedenis uitgenodigd.

-- Overdracht werkzaamheden van de Commissie Kunst & Geschiedenis aan de Stichting Truus Wijsmuller.

Met het plaatsen van het beeld van Truus Wijsmuller zou de HVA nog een educatieproject met een pop-up museum laten uitvoeren. Door de corona is het daar niet van gekomen. Om de gedachte aan Truus Wijsmuller levend te houden is de Stichting Truus Wijsmuller opgericht. Deze stichting neemt de nog geplande activiteiten op zich. Het nog resterende bedrag voor dit project is door de HVA aan de nieuwe stichting overgedragen.

Communicatie, Internet en Digitalisering

-- Communicatie:

Voor wat betreft externe communicatie is de website, e-marketing (afgelopen jaar: bijna 150 aanmeldingen tot 1.511 adressen totaal) en social media (Facebook: 1.471 volgers) heel belangrijk, naast de wekelijkse column in het Alkmaars Nieuwsblad en natuurlijk: ons periodiek Oud Alkmaar, met bijna wetenschappelijke allure. Ook is ALV afgelopen twee jaar als livestream/webinar gepresenteerd. Leuk, en een leerzaam gegeven.

-- Internet:

Afgelopen jaar hebben oriënterende gesprekken plaatsgevonden met 'ICT vanaf Morgen' om Office 365 door te voeren voor het bestuur. Tot dusverre werd gebruik gemaakt van Google Drive. De verwachting is dat dit komende najaar wordt geïnstalleerd bij alle bestuursleden en het gezamenlijke delen/opbergen van documenten eenvoudiger wordt. Vanwege de ANBI-status van de HVA kan 'ICT vanaf Morgen' dit kosteloos leveren.

-- Digitalisering:

Dit item betreft het ontwikkelen van een visie met betrekking tot de steeds digitaler wordende maatschappij en hoe de HVA zich verhoudt tot deze ontwikkeling. De HVA bemoeit zich natuurlijk graag met het verleden van de stad Alkmaar, maar de tegenwoordige tijd is van belang, omdat het publiek van vandaag en morgen het steeds vanzelfsprekender vindt om informatie digitaal tot zich te nemen. Hoe gaat de HVA dit doen, en: hoe blijft de HVA aldus relevant? De commissie werkt aan een stuk dat richting moet geven.

Alkmaar, maart 2022

Bestuur van de Historische Vereniging Alkmaar.